

Saint-Exupéry, que exercint d'aviador va anar de La Seca a La Meca, ens fa observar que allò que és beneficiós i estimat en un indret, no necessàriament és beneficiós i estimat a tot arreu. Ans al contrari, pot causar estralls irreversibles en altres indrets, especialment quan creix de forma indiscriminada. La massificació i les tendències invasives no només provoquen dinàmiques destructives en l'àmbit natural, sinó també en el lingüístic. La degradació del territori és directament proporcional a la degradació de la llengua territorial, sobretot quan aquesta és una llengua minoritzada. Tan sols cal passejar per les zones turístiques o sobrepoblades per verificar-ho.

Els fluxos migratoris preocupants són aquells que es produeixen en massa. En aquest sentit, des de les darreries del segle XIX fins avui, el Principat de Catalunya no ha deixat de rebre fornades de nouvinguts, bàsicament de terres de parla castellana. Tant cert és, que dels dos milions d'habitants de fa un segle llarg hem passat a tenir-ne més de set. Probablement és un fenomen únic a Europa però que forçosament ha de repercutir en l'equilibri natural i lingüístic. Cal constatar, però, que els primers murcians arribats a Barcelona, arran dels projectes urbanístics que envoltaven l'Exposició Internacional de 1929, fàcilment es van integrar tan econòmicament com lingüística.

Posteriorment l'adaptació dels immigrants ha estat més complicada. I és que molts no han volgut adoptar el català ni en el decurs dels 30 anys de postfranquisme. Això explica que els que aterren ara d'Amèrica del Sud i altres continents no tinguin referents clars on emmirallar-se i que sovint tampoc vulguin aprendre la nostra llengua. És aleshores quan el castellà, l'anglès, el francès, el portuguès... esdevenen veritables baobabs lingüístics. Perquè un cop arrelen en l'espai vital d'altres llengües, generalment les que no tenen estat propi, es produeixen desgavells lingüístics. O, si voleu, ecolingüístics.

Ben mirat, l'episodi principesc amb els baobabs no és més que una impressionant lliçó d'ecologia pràctica, a cavall de l'esforç i la tendresa, que desautoritza a aquells que han volgut fer passar El petit príncep per un conte infantil d'allò més innocent.

Quim Gibert

(psicòleg)